

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

•Danica• izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrt leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za $\frac{1}{2}$ leta 3 krone, za $\frac{1}{4}$ leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide •Danica• dan poprej.

Tečaj LIII.

V Ljubljani, 23. februarja 1900

List 8.

Jezusovemu Srcu.

Ti čakaš, Jezus mili!
Da k Tebi bi dospel,
Zgubljenega da sina
Me zopet bi objel.

Ti vabiš me premilo,
Da k tebi pribežim;
Da svet goljufni, zlobni
Za vselej zapustim.

Ti hočeš utešiti
Vso žalost, vso bridkost,
In zopet podariti
Prisrčno mi radost.

Ti kličeš me ovčico,
Dobrotljivi Pastir,
Da čuvaš bedno dušo,
Da daš jej sopes mir.

Ne bom se več ustavljal,
Presladki Jezus moj;
Ne čakaj me. — glej, slušam
Poziv premili Tvoj. —

O kak žariš nasproti,
Mi, milostno srce.
O sprejmi moj Zveličar,
Med zveste me ovce.

Radoslav Silvester.

Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj.

II.

Crkljè.

(Dalje.)

Podružnice.

1. Sv. Ambrož.

Proti severo-vzhodu od Crkljān stoji v hribih podružnica **sv. Ambrozija**, ki ima izmed

vseh cerkvā kranjskega dekanata najvišjo lego (1086 m). Pot tje gori je strma, nad dve uri moraš hoditi od župnijske cerkve. V tem visokem gorovju biva viženske soseske zavetnik sv. Ambrozij, ki je stoloval pred davnim časom kot slaven škof v daljnih italijanskih nižavah.

Rojen je bil leta 340 v mestu Treviru na sedanem Nemškem, kjer je namestoval njegov oče rimskega cesarja Konstancija (337—361). Izučen pravedništva postane Ambrozij sodnijski načelnik v zgornji Italiji, toda božja previdnost mu odloči drug delokrog, ko ga pokliče na važni škofijski sedež v Milan. Tu se bori odločni mož s krivovernimi Ari-janci, pove neustrašeno tudi cesarju Teodoziju resnico in spreobrne s svojo gorečo zgovornostjo sv. Avgušтина. Umrl je leta 397, star 57 let. Častimo ga kot cerkvenega učenika spominjajoči se njegovega godu 7. decembra. Truplo počiva v najstarejši milanski cerkvi, katero imenujejo baziliko sv. Ambrozija. V njej se hrani kameniti stol, na katerem je sedel in učil. Umetniki nam predstavljajo svetnika v škofovskem ornatu in čebelni panj poleg njega, ker se mu je menda v otročjih letih vsedel roj čebel na obraz. Da bi ta pridna živalica pomenjala njegovo zgovornost, je težko umeti. Ložje si razlagamo čebelin simbol odtod, ker primerja sv. Ambrozij krščansko cerkev čebelini družbi, v kateri vlada edinstvo, red in skrb za prihodnost (dobra dela).

Cerkvica pri sv. Ambroziju ima samo en oltar, ki zadostuje za redkokratne svete maše. Ljudstvo govori, da se temu oddaljenemu kraju niso prizanesli Turčini; vrgli so sv. Ambrozija iz cerkve in vanjo nagnali konje, katerim je bil oltar za jaslí. Prav lahko mogoče, saj se dobivajo podkve turških konj še dandanes med gori-janci, več so jih izkopali tudi v kokrski dolini. In da so bili Turki dvakrat v tej okolici, poroča nam zanesljivo zgodovina. Pri prvem prihodu so razdejali leta 1471 velesalski samostan,

drugič pa so drli peš in jež o svetem Mihaelu leta 1472 skozi kokrsko dolino na Koroško. — Ob koncu 18. stoletja je pripadala podružnica sv. Ambrozija Šenturški Gori, pozneje so jo dali zopet Crkljam nazaj.

Nad cerkvenim pročeljem čepi zvonik, v katerem so obešeni trije zvonovi s premerom 98:86:61 cm in z glasovi a—cis—dis = 1, 3, 4.

Veliki iz leta 1798, težak 7 stotov, s podobami: Križ, Marijino vnebovzetje, sv. Ivan evangelist. Zvonar Ivan Jakob Samassa.

Srednji iz livarne Antona Samassa leta 1862. Teža 4 stote, podobe: Križ, sv. Josip, sv. Lavrencij.

Mali tehta 180 funtov, Križ, Marija brez madeža spočeta, sv. Andrej Vili Josip Reiss v Ljubljani kot namestnik dedičev Vincencija Samassa leta 1820.

2. Spodnji Brnik.

Cerkev, stoječa nekoliko proč od vasi, je posvečena sv. apostoloma Simonu in Judi.

Obeh god obhajamo 28. oktobra, ker sta, kakor pripoveduje staro izročilo, oba en dan v Perziji dala življenje za sv. vero. Simon ima pridevek „Zelotes“ t. j. gorečnik, v znak njegove vneme pri oznanjevanju evangelija. Judo imenujejo „Tadeja“ t. j. srčnega. Prvega so bajč čez pol prerzali s pilo (žago), drugemu pa glavo odsekali s sekiro.

V 16. veku so se polastili luterani te podružnice, ki je bila vsled tega razsvetljena. Oglejski očak Ivan VI. Grimanus (1546—1592) pooblasti katarinskega škofa Luko Bizancij-a, da jo posveti v njegovem imenu 4. majnika 1555. Bržkone so jo dobili za malo časa zopet krivoverci v roke, ker jo je moral leta 1581 vnovič posvetiti škof Pavel Bizancij. Za župnika Breclj-a so jo leta 1641 prezidali v renesanskem slogu. Razun velikega oltarja sta še stranska dva, postavljena v čast sv. Urbanu in sv. Jedrti (podobi naslikal Leop. Layer leta 1779). — Spodnji Brničanje imajo že od nekdaj svojega dušnega pastirja kot pomočnika župnijski duhovščini. Prvi je znan Andrej Mavzer, Novomeščan po rodu, bivajoč tu nad pol stoletja (1752—1808). — Soseska ima tudi lastno pokopališče.

Trije zvonovi so nekako melodiško vbrani (tonika, mala terca in kvarta) z glasovi es—ges—as = 1, 3, 4. Premer 123:105:88 cm.

Veliki zvon iz livarne Ivan Jak. Samassove leta 1769, ko je župnikoval v Crkljah Jernej Dolenec. Podobe: Sv. Simon in Juda, nekemu grbu podoben okrasek, angelj s trobento in z znamenji smrti (mrtvaška glava, kosti, kosa). Čudni simboli na velikem zvonu! Napis ob vratu: LAUDES TRIADICANO, MARIAM SALUTO, TEMPESTATES PELLO, APOSTOLOS HONORO, POPULUM VOCO, MORTUOS DEFLEO. (Slavo pojem sv. Trojici, pozdravljam Marijo, odvrčujem nevihto, častim apostole, kličem ljudstvo, za-

lujem na! mrtvimi). Temu podoben napis je na drugem zvonu v Crkljah Ob klobuku: AD MAIOREM DEI GLORIAM, GENITRICIS CHRISTI SALUTATIONEM ET SS. APOSTOLORUM SIMONIS ET JUDE HONOREM. (V večjo čast božjo, pozdrav Kristovi materi in v slavo sv. apostoloma Simonu in Judi).

Srednji iz zvonarne Alb. Samassove leta 1858, preobložen z enakimi napisi, da bi bilo želeti nekoliko razlike. Križ, sv. Josip, sv. trije kralji, sv. Simon in sv. Urban. SV. JOŽEF PROSI BOGA ZA NAS! SV. TRIJE KRALJI PROSITE BOGA ZA NAS! SV. URBAN PROSI BOGA ZA NAS! Ob krilu beremo: VABI IN KLIČI V HIŠO BOŽJO! ANTON GOLOBIČ, ŽUPNIK CERKLJANSKI, BALTAZAR BARTOL, ŽUPNIK V POKOJU.

Mali: Križ, Marija brez madeža spočeta, sv. Ivan Krstnik, sv. Josip z Jezusom v naročju. Zvonar Ivan Jakob Samassa 1785.

3. Zgornji Brnik.

Stara listina pripoveduje, da je dal Frančišek plem. Heimbürg leta 1404 eno zemljišče cerkvi sv. Ivana Krstnika na Zgornjem Brniku. Stala je torej že v začetku 15. veka.

Sv. Ivan Krstnik je bil oznanovalec Kristovega prihoda, vnet govornik in v pokori živeč samotar. Ker ga hvali Gospod sam, moral je biti res sv. m. ž. Zato se ga spominjamo dvakrat v letu: 24. junija njegovega rojstnega in 29. avgusta njegovega smrtne dneva.

Zgornji Brnik je največja vas v crkljanski župniji, šteje namreč 108 hiš. Zato ima pa tudi najlepšo podružnico, katero so na mestu stare cerkve začeli zidati leta 1741. Kameniški župnik Maksimilijan Leopold Rasp jo je blagoslovil 10. septembra 1742, posvetil pa 13. julija 1743 tržaški škof Josip Hanibal Leopold grof Petazzi, pooblaščen po zadnjem oglejskem očaku kardinalu Danielu Delfin. Vidi se, da ljubljanski škofje niso hoteli izvrševati posla v patrijarhovem imenu, kajti razmere med Ljubljano in Oglejem niso bile najboljše. Umirajoči patrijarhat itak ni imel več moči v sebi, kakor le toliko, da je za silo životaril še do leta 1751. Prostorna cerkev, zidana v obliki križa, ima v velikem oltarju podobo sv. Ivana Krstnika, katero je naslikal ces. sv. svetnik prof. Ivan Franke leta 1867. V stranskih dveh oltarjih častijo sv. Marka in sv. Ano.

Trije zvonovi imajo 130:102:94 cm premera, glasovi so jim d—g—a = 1, 4, 5.

Veliki zvon vli! leta 1773. Ivan Jakob Samassa. Marija z Jezusom v naročju, sv. Ivan Krstnik. Napis ob klobuku: S. JOANNES BAPTISTA ORA PRO NOBIS. (Sv. Ivan Krstnik prosi za nas).

Srednji s podobami: Križ sv. Ivan Krstnik, sv. Ana z Marijo. Teža 1080 funtov, zvonar Anton Samassa 1836.

Mali je prišel leta 1729 iz livarne dobro znane starega Furlana Gašparja Franchi, od katerega

imamo ohranjenih veliko zvonov v naši deželi. Marija kraljica, sv. Ivan krščuje Jezusa, sv. Florijan, sv. Ivan Nepomučan. Ob zgornjem robu zvona beremo: A FULGURE ET TEMPESTATE LIBERA NOS DOMINE. (Treska in hudega vremena reši nas Gospod).

4. Črešnjevček.

Ako greš iz Crkljān v Velesovo, prišel boš kmalu do cerkve **sv. Duha** v Črešnjevku.

Malo imamo v škofiji božjih hiš, posvečenih sv. Duhu; med župnijskimi ste samo dve: Ru-teče na Gorenskem in sv. Duh (Trn) na Dolen-skem.

Škof Daniel de Rubeis, glavni na-mestnik oglejskega očaka Marina Grimani, je posvetil svetišče in veliki oltar v Črešnjevku 8. junija 1535. Ob tej priložnosti je opomnil, naj popravijo tudi ladijo in oskrbe potrebno opravo: knjige, posode, mašno obleko in svečavo. Lahko sodimo po tem, da je bila cerkev takrat zelo revna. Sedanjo so zidali leta 1833 ter našli globok temelj, na katerem je stalo prejšnje zi-dovje. V velikem oltarju prihod sv. Duha nad apostole (slikal Fr. Bizjak 1855), v stranskih dveh oltarjih sv. Andrej in sv. Marija Magda-lena. V žagrado umetno izrezljana, zelo stara omara.

Vse tri zvonove je prelil iz starih leta 1883 Albert Samassa. Premer jim je: 108 : 83 : 70 cm, teža 800, 332 in 198 kg, glasovi f—b—d (kvart-sekstakord = 1, 4, 6). Temu enako zvonjenje, toda manjše zvo-nove, ima župnijska cerkev Leše v radoljiškem dekanatu

Veliki zvon s podobo sv. Duha. SREXJA ČEŠNJEVSKA TEB MOJ GLAS VELJA, VABIL KLICAL BOM VAS V SVETI DOM. Ob spodnjem robu zgodo-vinski napis: KO SE JE CESAR FRANC JOZEF I. VOZIL LETA 1883 TOD MEMO, VLITI ME JE DAL ŽUPNIK ANTON GOLOBIČ. — Take opazke so prav umestne, ker se zvon redoma ohrani več stoletij in ž njim tudi spominj omenjenega dogodka.

3rednji s podobo (sv. Andreja) SV. ANDREJ TI VSELEJ SPROS' NAM VOLJNO KRIŽ NOSITI, S TEM NEBESA PRIDOBITI.

Mali s podobo sv. Marije Magdalena. OH NE-DOLŽNOST OHRANITE, ZA GREŠNIKE MOLITE, RANJ-CH NE POZABITE.

Da te pesniške kitice niso klasične, vidi se na prvi pogled, vrh tega hočejo dajati še neke nauke. Izpregovorimo torej nekoliko besedi o **napisih na zvonovih**. Še le v zadnjih desetletjih se je začela vrvati čudna navada, da se smatrajo zvonovi za „pridigarje“. V Begunjah, radoljiškega dekanata, pri-poroča veliki zvon možem modrost, drugi: ženam pobožnost, tretji: fantom ponižnost, četrti kot mr-liški: dekletom čistost! Lepe čednosti, toda govoriti se mora o njih na drugem kraju, tukaj so skoro smešne. Kdo se jih bode spomnil pri zvonjenju? Kdo bode v stolpu iskal pouka? Na nobenem zvonu starejše dobe ni dobiti kakega izreka npravstvene

vsebine. Proč z moralizovanjem! Pustite zvonovom poetični značaj. Ljudstvo jih ima za pevce in ne za „pridigarje“. Čast naj pojejo Bogu in slavo preblaženi Devici, nas naj vabijo k molitvi in službi božji, umrle pa naj spremljajo k večnemu počitku.* To je njihov namen, s katerim se vjemaj tudi napis, ki izražaj na primer: krepko hvalnico, kratko prošnjo par vzornih pevskih vrstic kako zgodovinsko opazko ali čvrst kronogram.

V izgled navajamo nekaj dobrih, celo mar-kan'nih napisov:

1.) **O rex gloriae veni cum pace.** (O kralj časti pridi v miru). Večji zvon iz leta 1374 pri podružnici sv. Jakoba, preddvorske župnije.

2.) **Gott dem Herrn.** (Gospodu Bogu). Mali zvon iz leta 1552 kapelice Šenpeter, župnije Šmartin pri Kranju.

3.) **Zu Gottes Ehre ich gehöre** (Božja čast — moja vlast) Veliki zvon v Koverju iz leta 1824.

4.) **Gaudeo cum gaudentibus et fleo cum flen-tibus.** (Z veselimi se veselim — z žalobnimi se ža-lostim) Veliki zvon v Spodnjih Dupljah iz leta 1837.

5.) **Aleluja! Hvalite Gospoda vsi naverniki, hvalite ga vse ljudstva!** Drugi zvon iz leta 1838 pri sv. Katarini v Lomu (župnija Tržič)

6.) **Slava Bogu, mir ljudem, pokoj mrtvim.** Četrti zvon iz leta 1885 v Šmartinu pri Kranju.

7.) **Čez hrib in plan naj se glasi: Češčena si Marija ti!** Veliki zvon iz leta 1897 na Suhi, župnije Predoslje.

5. Dvorje.

V prijazni podružnici prebiva **sv. Nikolaj** varuh cerkvi in soseski.

Svetnika poznamo kot posebnega prijatelja mla-dini že iz otroških let. Izda se hitro po svoji podobi s škrofovo palico v roki, z mitro na glavi in z zlatimi jabolki na knjigi. Bil je škof v Miri na Jutrovem in navzoč pri prvem cerkvenem zboru v Niceji leta 325, kjer je pričevalo 318 škofov o Kristu, pra-vem Bogu, zoper krivoverca Arija. Tu zbrano družbo bi lahko imenovali družbo mučenikov, ker je imelo več cerkvenih vladik pohabljene ude ali zceljene rane kot znamenja prestanega trpljenja ob času pre-ganjanja za cesarja Dijoklecijana. Galerija in Maksimina Daja — Ker je bilo namreč kristi-janov že preveč, da bi jih skupno morili, p milostila (!) sta je Galerij in Maksimin Daja s tem, da so jim iztaknili ali eno oko ali pa z žrjavico ožgali noge v kolenih

Nekdanja cerkev je bila tako majhna, da je moral duhovnik maševati pod milim nebom, kadar je prišlo več ljudi skupaj. Zato so imele vse manjše cerkve ob zunanem cerkvenem zidu oltar, kjer se je opravljala božja služba o večjih shodih. Večino teh oltarjev so podrli v prvi

* Značilen in vzgleden napis ima veliki zvon v cerkvi Maria-Hilf na Dunaju:

Ich bin zu Gottes Ehr und Menschen Dienst bereit,
Und gebe, wenn ich soll, den Todten das Geleit.

Imenujejo ga »Schustermichle«, ker ga je dal napraviti čevljar Mihael Sailer leta 1721. Premer 196 cm, teža 80 stotov, glas G.

polovici 17. stoletja. Škofje so že imeli gotove vzroke, da so to zaukazali. Odlikoval se je v tem posebno Rajnald Searlich (1630—1640), ki je zahteval povsodi, kamor je prišel, da se mora oltar pred vratni podreti, kamenje pa zložiti na zid okoli cerkve (altare ante fores destrui et lapides supra murum circa ecclesiam poni). Več o tem najdeš pri župniji Predoslje. — Veliki oltar stare cerkve v Dvorjani je posvetil Paskazij Gračiskanski (Pascasius de Galliniana), škof v istrskem Pičanu krog leta 1485. Sedanjó so sezidali v renesanskem slogu leta 1755. Stranska oltarja sta najstarejša v župniji, delana leta 1656. V njih časté sv. Egidija (Tilna) in sv. Volfiganga.

Trije mali zvonovi s premerom 84:80:70 cm so stari domačini, ki prebivajo že dokaj let v stolpu. Glasovi so jim $b—a—c = 2, 1, 3$. Srednji je torej za celi glas nižji kakor veliki.

Veliki nosi napis: S. MARIA ORA PRO NOBIS (Sv. Marija prosi za nas). Križ, Marija z Jezusom, sv. Nikolaj, sv. Egidij. Vlit Josip Samassa leta 1738.

Srednji iz leta 1758 ljubljanskega zvonarja Gabarije Reidt. Sv. Josip, sv. Nikolaj, sv. Ahacij (?). A FULGURE ET TEMPESTATE, JESI CHRISTE. (Treska in hudega vremena, Jezus Krist!).

Mali iz livarne Vincencija Samassa leta 1806. Križ, Marija brez madeža spočeta.

6. Grad.

V zvonikovi steni vzdana plošča zletnico 1426 spričuje, da stoji cerkev **sv. Helene** v Gradu že od davnih časov.

Sv. Helena (s polnim imenom Flavija Julija) je bila žena Konštanciju Kloru, katerega si je cesar Dijoklecijan izbral za sovladarja v veliki rimski državi. Njen sin, slavni Konstantin Veliki, je osvobodil kristijane, premagavši svojega nasprotnika Maksencija na milviškem mostu (sedaj ponte molle) pred Rimom 28. oktobra 312. Sv. Helena je umrla krog leta 328, god obhajamo 18. avgusta.

Ko so prenovili cerkev leta 1640, posvetil jo je škof Mihael Kummer plem. Kumberg 15. aprila 1641 kot pooblaščenec očaka Marka Gradonika (1629—1656). Ta oče je potrdil tudi bratovščino Matere božje vnebovzete, katero je ustanovil erkljanski župnik Matija Breclj (1637). Slednjič so grajsko cerkev razširili zopet leta 1857. Posebno lepo je izdelan veliki oltar, da ga prištevajo najlepšim v župniji (nov 1701). V stranskih dveh oltarjih sv. Barbara in sv. Lucija (slikal Fr. Bizjak).

Spodnji del stolpa mora biti zelo star, kar sklepamo iz poprej omenjene, v zidu vdolane plošče. Zvonovi imajo 100:81:69 cm premera, pevajoči v zmanjšanem trizvoku sedme stopinje z glasovi $g—hes—des = 1, 3, 5$.

Veliki z napisom: S. MARIA ORA PRO NOBIS. (Sv. Marija prosi za nas). Križ, Mati Božja, sv. Simon in Juda, sv. Ahacij. Iz livarne Marije Ane Schneider v Ljubljani 1768.

Srednji vlit 1803 v zvonarni Ivana Jakoba Samassa. Križ, Mati božja, sv. Ivan evangelist.

Mali prav istega zvonarja in istega leta (1803) kakor srednji. Križ, Marija brez madeža spočeta, sv. Anton Padovan.

Iz opisanih zvonov se vidi, da ni bil nobeden vlit namenoma za to podružnico, ker so na njih svetniki, ki niso v nobeni zvezi s cerkvijo. Velikega so imeli bržkone nekda na Spodnjem Brniku (sv. Simon in Juda). Ko napravljajo tu ali tam novo zvonilo, škoda je oddati še dobre zvonove v raztopljenje, zato je prodajo bolj po ceni drugim cerkvam, ki so tudi s starimi zadovoljne. A vprašanje pa je, kako se novi zvon prilega po glasu svojim tovarišem. — Odtod pride, da se zvonovi po ljudskem izrazu „koljejo“ med seboj, in da so na njih drugi svetniki kakor v dotični cerkvi.

Župnik Josip Lavtižar.

(Dalje prihodnjič.)

Ugovori in odgovori.

Francosko napisal Abbé de Ségur.

(Dalje)

X.

Duhovniki opravljajo svoje „rokodelstvo“ — pustite je, naj govore.

Odgovor: Kaj hočeš s tem reči, dragi prijatelj? Morebiti to, da so duhovniki goljufi? da opravljajo svoje sveto opravilo, da propovedujejo, izpovedujejo, krščujejo, mašujejo i. dr. a da sami ne verujejo, kar delajo in govore? Morebiti celo: da pri vseh svojih važnih opravkih ne iščejo drugega nego edino svoj dobiček? — Ako tako govoriš, potem ti naravnost pravim, da si lažnik. Ti ne žališ s temi besedami samo duhovskega stanu, ampak ga tudi ostudno obrekuješ.

Duhovniki Kristovi da so goljufi? Odkod to veš? Kako moreš brati v njihovih srcih, ali verujejo ali ne na svoje svečeniško poslanstvo? Tožitelj mora svoje trditve tudi dokazati. Torej dokaži svojo trditev, to zahtevamo od tebe! Toda ne navajaj mi za dokaz ime kakega nevrednega duhovnika. Vedi, da ni pravila brez izjeme, da izjema celo potrjuje pravilo. Gotovo ne biniti opazili nevrednega duhovnika, ako bi ne bila velika večina sveta, čista, čednostna in pobožna. Na beli obleki se črni madež zelo pozna, dočim ga na črni obleki komaj opazimo. Prav tako je s katoliškim duhovništvom, kojemu brezverci skazujejo na ta način proti svoji volji največje spoštovanje.

Da so nevredni duhovniki, ne bo nihče tajil. A ne zabi, da je bil tudi med dvanajsterimi apostoli Juda Iskarijot. Toda vedi tudi, da so apostoli izobčili izdajalca, in da niso bili odgovorni za njegov zločin. Sv. cerkev še z veliko večjim zaničevanjem in odločnostjo, nego to store brezverci, zametava take nevredne duhovnike, ki so postali nezvesti svojim vzvišenim dolžnostim. Pred vsem se potruji,

da bi je privedla na pravi pot s pohlevnostjo, prizanesljivostjo in sočutjem. Zakaj tudi duhovnik ima prav tako kakor drugi ljudje pravo do usmiljenja božjega. Ako pa se ne poboljšajo, ako vstrajajo trdovratno na svojem zlem potu, tedaj je izobči cerkev, prekolne je in jim prepove opravljati svojo sveto službo.

Sicer pa kako korist imajo tvoj župnik, ako ti propovedujejo, te izpovedujejo, ako te odvrčajo od pregreh, ako poučujejo tvoje otroke v krščanskem nauku? — ako radeže podpirajo, temu svetujejo, onega tolažijo, tretjemu miloščino dele? A ko bi župnik molčali radi pregreh in nerodnosti, ki se gode v njihovi župniji, ako bi vsakega pustili k mizi Gospodovi, k zakramentu sv. zakona, ne da bi preje preiskovali njega dušnega stanja; ako bi krščanski nauk za otroke za polovico prikrajšali i dr., kdo bi si drznil vzeti le en sam novčič od njihove že tako pičle plače? Vedno bodo krsti, poroke, pogrebi, in gospod župnik bodo vedno imeli dovolj razlogov, da zahtevajo plačo. — Kako korist imajo torej župnik od tega, ako vestno in dobro izpolnjuje svoje dolžnosti? Ne, ne, duhovnik ni, kar hočejo brezverci iz njega narediti, in uprav radi tega, ker to dobro vedo, ga tako sovražijo. Vidijo v njem namestnika božjega, ki obsoja njihove pregrehe, poslanca Jezusa Krista, ki ga preklinjajo in ki jih bode enkrat sodil. V duhovniku vidijo takorekoč utelovljen božji zakon, zakon, kojega vedno prestopajo. Ker nočejo nič vedeti o Gospodu, tudi služabnika nočejo poslušati.

Ti praviš, dragi prijatelj, da župniki opravljajo svoje rokodelstvo. Da, svečeniki Kristusovi opravljajo čudovito, vzvišeno delo. Trudijo se reševati duše svojih bratov in jih izveličati. Duhovnika imenujemo delalca v vinogradu Gospodovem, ker mu v resnici trdo in težavno delo nalaga poslanstvo, koje je prejel od našega Izveličarja.

Delalec se trudi za posvetne stvari, duhovnik za dušo; in kolikor je duša vzvišeneja nad stvarmi, toliko je duhovnikovo delo vzvišeneje nad vsakim drugim delom na zemlji. Torej je v resnici nedostojno imenovati tako vzvišeno poslanstvo „rokodelstvo“. Duhovnik nadaljuje veliko delo našega Izveličarja, da rešuje duše, Jezus Krist, naš Bog in vzor, je prvi to storil. In od njega postavljeni duhovniki nadaljujejo neprestano to delo vsa stoletja. Po vzgledu Jezusovem živi duhovnik le, da deli dobrote; on je služabnik celi župniji; vse, kar smejo drugi ljudje imenovati svoje, — vse to ni duhovnikova lastnina; vse to je njihovo posestvo. Njegovo srce, njegov čas, zdravje, denar, življenje — to je vseh, zlasti otrok, revežev, zapuščenih in onih, ki plakajo in so brez prijateljev. In za vso to požrtvovalnost ne pričakuje nikakega povračila. Često prejme za to črno nehvaležnost in zasramovanje, toda duhovnik molči in izvršuje še nadalje svoja dobra dela. Kako življenje! Kako nadnaravno zatajevanje!

Kadar nastane splošna beda, kadar divjajo domače vojske, nalezljive bolezni, kadar razsaja kolera in druge stiske, tedaj stavijo katoliški duhovniki svoje zdravje in svoje življenje v smrtno nevarnost, samo, da rešijo svoje brate ali da jim vsaj zmanjšajo bolečine. Spomni se samo na presvetlega nadškofa pariškega d'Affre na barikadah, Karola Boromejskega

za kuge v Milanu. Taki so bili duhovniki v Parizu in mnogih drugih mestih, ko je l. 1832. in l. 1849. razsajala kolera.*)

Vidiš, to je duhovnikovo „rokodelstvo“. Kateri nasprotnik, ki grdi duhovniški stan, opravlja plemužite „rokodelstvo“? Nehvaležneži! Vi črnite one, ki jih bodete potrebovali v bolezni, ki jih bodete k sebi klicali ob smrtni uri; one ki so blagoslavliali Vašo mladost in ki moliho neprestano za Vas tudi sedaj.

Vse nadloge našega slovenskega naroda izvirajo od tod, ker ljudje ne store tega, česar jih duhovniki uče. In naša lepa slovenska domovina, razdejana po bratomornih prepirih, pač moreš reči z onim nesrečnikom, na smrt obsojenim, ki je pokazal molitvenik jetniškemu duhovniku govoreč: „Oh, oče, ko bi bil jaz preje vedel, kaj je tu notri pisane, ne bi bil storil tega“. Da, ako bi naš mali narod upošteval, kar duhovniki uče, bil bi pa edin v vsem: v verskih nazorih; v narodnih težnjah: V vsem — mi Slovenci bi potem kraljevali; ne pa hlapčevali.

Gotovo, ti ljuba slovenska domovina, boš prospavala. A poslušaj služabnike Ozeja, ki je svet od rešil. Duhovniki so rešitev narodov. Brez vere je človeška družba izgubljena. Bolj nego kedaj moramo danes duhovnike poslušati, častiti je in jim biti hvaležni. Kdor tega ne stori, ne pozna našega časa, — če je Slovenec, ne pozna s celā našega naroda. Spoštujmo svoje duhovnike. Ako pa opazimo na kakem duhovniku kaj nepopolnega, ne zabimo, da smo ljudje in da smo kot taki slabostim podvrženi prav vsi: ti kot jaz. Ne glejmo toliko na človekove slabosti, kakor na duhovnikovo poslanstvo! Duhovniku kot duhovniku gre — vselej spoštovanje, zakaj njegovo poslanstvo je sveto. Njegova služba je nadaljevanje Jezus Kristovega poslanstva. Svojim naslednikom je Vaš Odrešenik govoril: „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje! (Luka 10, 16). A. M.

(Dalje prihodnjič.)

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Slovenci praznujemo letos stoletnico rojstva nepozabnega knežškofa lavantinskega Antona Martina

) Leta 1855 se je z Laškega zanesla kolera v našo deželo. Silno se je razširila. Bolnikov je trudoljubivo oskrbovala naša duhovščina. Kot žrtve svojega lepega poklica so morali umreti to leto duhovniki: Kap. Iv. Hlebš v Trnovem 22. julija; kap. Ant. Repulus v Colu na Vipavskem 23. julija, žup. upravitelj Stanislav Petris v Premu 29. julija; kap. Lovro Drmota v Ustiji 5. avg., kap. Ant. Božič v Košani 7. avg., lokalni kap. Gasper Porenta v Preloki 27. avgusta, kap. Ivan Sotlar v Sturiji 28. avgusta in ekspozit Josip Žagar v Orehku 9. septembra. Te osmere junake na bojnem polju duhovskega poklica ob strašni morilki je znamoval zapisnik ljubljanske škofije „schematizem“ za leto 1856, stran 91 — zvezdicami () ob njihovih častitih imenih. Ginilo me je, ko so mi kazali stric — velik prijatelj duhovskih razmer — te zvezde ob teh imenih še otroku z besedo: „Vidiš, vsi ti gospodje so nalezli bolezen pri bolnikih.“ Srečna misel so bile te zvezde. Opazoval sem pozneje učenec in učitelj v gimnazijskih programih tudi take zvezde ob onih osmošolcih, ki so izvrstnim vspehom končali maturo. A kaj bo sicer tak vse časti vrzdni prospeh — srečna matura v primeri srečno smrtijo za svoje ovce! — Ob tem zgodovinskem spominu sredi izmed našega rodu bodi prisrčno pozdravljena božanstvena vera, ki nam rodi ne plačanih rokodelnikov, ampak takih požrtvovalnikov za bližnjikov dušno blaženstvo.

Uredn.

Slomšek. Koliko zaslug si je Slomšek pridobil za naše ljudstvo, mora biti znano vsakemu Slovencu. On nam je osnoval tudi družbo sv. Mohorja; „plod je njegovega truda, rodila se je v njegovi glavi“, pravi Slomščekov življenjepisec g. prof. dr. A. Medved, ter nadaljuje: „Ob stoletnici Slomškovega rojstva je torej družba sv. Mohorja sveta dolžnost, hvaležno se spominjati svojega prezasluženega ustanovitelja. Narod naj ne pozabi, da je v prvi vrsti vse Slomškova zasluga, karkoli je družba sv. Mohorja storila dobrega.“

V teh besedah je lepo izražen visoki namen in veliki pomen Mohorjeve družbe! Slovenci, vabimo Vas, da proslavite stoletnico Slomškovega rojstva med drugim tudi s tem, da v čim največjem številu zopet pristopite naši družbi!

Letos pokloni družba sledeče knjige:

1. „Anton Martin Slomšek“. G. prof. dr. A. Medved v Mariboru nam je lepo in krepko opisal Slomškovo življenje in delovanje in mnoge njegove zasluge za slovenski narod. Knjiga, ki bode tudi na znanje lepo opravljena in okrašena z mnogimi podetami, raj v Slovenceh hrani spominj na njihovega velikega dobrotnika!

2. „Zgodbe sv. pisma“. VII. snopič. Učeni pisatelj g. kančnik dr. Fr. Lampe bo nadaljeval zgodbe sv. pisma, ki naj bi pač ne manjkale v nobeni slovenski hiši.

3. Priprava na smrt“. Spisal je ta molitvenik, ki je preložen že v razne jezike, sv. Alfonz Ligvorski, poslovenil pa gosp. kančnik dr. A. Karlin. Knjiga obsega tehtna premišljevanja in razne molitve.

4. „Slovenska pesmarica“. II. zvezek. — Prvi zvezek naše pesmarice je udom dokaj ugajal in zelo pospešil slovensko umetno in narodno petje. Mnogo se je povpraševalo po drugem zvezku. Letos ga Mohorjani dobé in nadejamo se, da bomo s to knjigo prav ustregli svojim udom!

5. „Slovenske večernice“. 52. zvezek, bodo podale mnogo kratkočasnega in poučnega berila: 4 povesti, igrkaz, poučen sestavek itd. „Večernice“ Slovincem ni treba znova priporočati.

6. „Koledar“ za l. 1901. bo izšel v tisti obliki kakor doslej in obsegal prav raznovrstno gradivo, tako da bo ponujal vsakemu nekaj.

To je torej književni dar, ki se že marljivo pripravlja v družbeni tiskarni in knjigovoznici Slovenci, na Vas je, da te knjige romajo v čim največjem številu med naš narod, da se naša družba razširi povsodi! — Gg poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudeljubivo nabirajo širom domovine raztresena krdela Mohorjanov in je vpišujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se editoru določijo kakor druga leta do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov pozrečajo nam tisti, ki nam ne določijo ob pravem času udnine!

Mili Bog naj blagoslovi naše delo, in geslo za Mohorjevo družbo budi: „Ne nazaj in ne navzdol, marveč vselej naprej in navzgor!“

V Celovcu, dne 5. februarja 1900.

Odbor.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec februarij 1900.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen:

Prostost katoliškega pouka.

Dne 15. marcija bode 50 let, odkar se je razglasil na Francoskem zakon, v katerem se dovoljuje cerkvi in katoličanom po dolgih bojih in žrtvah zopet prostost, da smejo ustanovljati in voditi lastne šole.

Ta 50letni jubilej nameravajo francoski katoliki slovesno praznovati, in po pravici; kajti ta zakon je bil za katoliško Francijo jeden najznamenitejših dogodkov devetnajstega stoletja, vir obilnega blagoslova za celo deželo. V hipu je nastalo premnogo res katoliških vzgojevališč za oba spola. Srčni, z resnično krščanskim duhom prešinjeni možje in žene, večinoma člani raznovrstnih redov, so delovali na ljudskih šolah, ki so v kratkem času lepo vzcvetele. Že leta 1854 so štejele šole „šolskih bratov“ 243 699, šole drugih bratovskih družeb pa 77.600 učencev. Prav tako veselo so se razvijale srednje in visoke šole, v katerih so se vzgojili državni in cerkvi najizvrstnejši možje.

Ko so vrgli leta 1871 Napoleona III. s prestola ter proglasili francosko republiko, obrnile so se tudi šolske razmere na slabše. Celo množico najboljših šol so z jednim mahom uničili in na tisoče dobrih učiteljev in vzgojevalcev pregnali iz države. Kajti cerkvi sovražna stranka, nji na čelu prostozidarsko židovstvo, je prišla na krmilo in skušala je pred vsim zatreti katoliške šole na vsak način.

Zadnjih 30 let niso kladivo in klešče prostozidarske niti za hip mirovale, temveč delale so dalje svoje uničevalno delo, da ustvarijo novopagansko državo. Na Francoskem nameravajo sedaj izdati nov zakon, po katerem bi ne smel dobiti nihče javne službe, ki se ni vzgajal vsaj 3 leta na kaki državni šoli, bolje rečeno, ki ni črpal po tistih šolah brezverstva in nenravnosti. S tem bi se doseglo poslednje, kar se da še storiti za razkristijanjenje Francije. Naj bi zabranil to nesrečo Bog in podelil katoliškemu ljudstvu pomočkov, ki je morejo rešiti pred to neizmerno nesrečo.

Ne smemo se čuditi, da gleda nevera vso svojo pozornostjo prav na šolo, kajti: kdor ima mladino, ima bodočnost. Zavistno opazajo sovražniki cerkve lepe vspehe katoliških učilišč, kamor pošiljajo dobromisleče rodbine svoje otroke, ker jim ne prepusti vest, da bi je izročevali popolnoma brezbožnim državnim šolam, kjer bi se sistematično pokvarili. Katoliške šole so nasprotnikom trn v očeh. Zato hočejo, da se katoliška šola ob svojem jubileju zatre in podržavi. Da dosežejo ta svoj namen, ni jim nobeno sredstvo preslabo in prezlobno. Obrekovanje, vsakovrstne krivice, s peklensko zlobnostjo uprizorjeni „škandali“ i dr., vse mora pomagati, da se vzame šoli njen krščanski značaj in da se mladina prisili, naj obiskuje nekrščanski pouk.

Pri nas, hvala Bogu, šolske razmere niso take, kakor na Francoskem, Da je pa temu

tako, za to se nam pa ni zahvaljevati obstoječim šolskim zakonom, temveč drugim okolnostim. Celi vojski brezverskih učiteljev stoji namreč nasproti velika množina dobromislečnih, vestnih učiteljev, ki delujejo z vsemi silami na to, da pribore veri tisto mesto, ki jej pristojna pri vzgoji. Vendar je tudi v Avstriji šolsko vprašanje skrajno pereča, vsaj za vse dobre katoličane. Marsikaki svetli strani stoje namreč pri nas nasoroti dostikrat deistva, ki morajo vsakoga napolniti z globoko žalostjo.

O Nemčiji je rekel neki govornik na katoliškem shodu v Treviru pred več nego 10 leti te le resne besede: „Ako se šolske razmere v Nemčiji ne izpremenijo, povem vam, da bode povsem nemogoče ohraniti pravo krščansko mišljenje, pravo vero.“

„Centrum“, kat. stranka v nemškem drž. zboru, sicer krepko in neustrašeno zastopa koristi katoliškega ljudstva in cerkve in je že tudi marsikaj doseгла. Toda, koliko njenih najpravičnejših zahtev še ni izpolnjenih! — Švica ima še vedno med svojimi zakoni sledečo prekrivno določbo: „Ljudsko-šolski pouk naj bode izključno le pod državnim vodstvom“

Vsakdo lahko vidi, da vlada tudi po drugih državah v zakonih isti duh, ki je povzročil na Francoskem očitni boj med krščanstvom in protikršćanstvom. Mesto da bi prevejala vera ves pouk, oplemenjevala ga in posrečevala, postal je veronauk le predmet, kojemu se daje po milosti vsak teden jedno ali dve uri; sicer se pa o veri le malokdaj kaj čuje. Slabi učitelji pa delajo dostikrat opombe in predavajo take stvari, ki so veri in dobri npravnosti povsem nasprotni. Še slabše je, ako se mora otrokom različnih veroizpovedeb razlagati popolnoma brezbarven veronauk, ker se ne sme niti omeniti onih točk, kjer si vere medsebojno nasprotujejo. Gotovo se ne more verska brezbržnost bolj pospeševati kakor na ta način. Le nekaj presega še to žalostno stanje: ako poučuje katoliški veronauk — kakor se to godi nekje v Švici — protestantski pristožidar!!

Duhovne pobožnosti, katere so ponekod še dovoljene, se smatrajo kot nekako potrebno zlo, ki se mora pač še trpeti, toda te pobožnosti ne rode dobrih sadov, katerih bi morale roditi, dostikrat so celo povod k zasramovanju verskih obredov in zakramentov. Radi nekaterih drugovercev so po mnogih šolah odpravili iz šole sveto razpelo „Češčena Marija“ in celo „Oče naš“ se po mnogobrojnih šolah iz istega vzroka ne moli. — Če se radi grdega vedenja v cerkvi želi v kazni djati razposajenec, zarohni se katehetu: „Čemu se Vi prepirate!“

Če zahteva veroučitelj, naj se vsaj v redu iz vedenja znamenjuje nerodnej pri Božji službi: sklene mu učiteljstvo hvalen red v vedenji. — Tako se koplje državi in rodbini, učiteljski avtoriteti sami in pa tudi učencu tisti grob, v koji se s časom tem potem prav gotovo pogrezejo ti vsi. Ni li to žalostno nad mero?

Dokler nima cerkev pri nadzorstvu in vodstvu šol, pri vzgoji učiteljev, pri odobrenju šolskih knjig i. dr. nobene odločilne besede, tako dolgo niti misliti ni, da bi bilo bolje

Ali ne poseza taka šolska uprava v najsvetejše pravice družine? Stariši so dolžni, da svoje otroke krščanski vzgojé da dosežejo svojo srečo ne le v tem kratkem življenji, temveč tudi v večnosti. V tem pogledu odločuje skoro največ pouk. Ker pa družabne razmere ne dopuščajo starišem, da bi mogli sami zadostiti tej dolžnosti, — nastale so šole, ki prav za prav niso nič drugega nego namestnice in pomočnice starišem.

Kršćanski stariši imajo in morajo celo zahtevati, da se njihovi otroci poučujejo tako da napredujejo kakor v potrebnih znanostih, tako tudi verskonravnem življenju. Dalje posezajo sedanje šolske razmere v pravice sv. cerkve, katero je postavil Bog sam za učiteljico narodov. V najslavesnejšem trenutku svojega zemeljskega bivanja, pred vnebohodom, naročil jej je Krist po apostolih: „Pojdite in učite vse narode, in krščujte je v imenu Očeta in Sina in sv. Duha in učite je izpolnovati vse, kar sem vam zapovedal. In glejte, pri vas ostanem vse dni do konca sveta.“ Po katerem pravu odreka torej država cerkvi skoro vsak upliv do mladine? Po kateri pravici jej veže roke, katere so poklicane, da goje in negujejo nežne mladike? Dolžnost države je, naj dá popolno varstvo starišem in cerkvi, ne pa, da jej jemlje njeno službo ter pri drži za se. Nikakor ne odrekamo državi pravice, da si zida in vodi lastnih šol, a dela naj to tako, da ne prikrajuje starišem in cerkvi njihovih pravic, temveč sporazumno s tema obema činiteljema stremi za vzvišenim namenom. Ta namen je: vzgajati ne le državljane za državo, temveč tudi zvestih otrok za kraljestvo božje. To je, kar hočemo, ako zahtevamo prostost pouka — in od te zahteve ne moremo odstopiti.

Svoje pravice dosežemo sicer le po postavnem potu; pozabiti pa ne smemo, da bode tam, kjer je vse prizadevanje ostalo brezuspešno, pomagala molitev, in sicer z družena molitev. Še ljubši nego nam so namreč otroci tistemu božjemu Srcu, ki usliši sploh vsako našo prošnjo, — In taka je gotovo prošnja za blagor mladine N.

b) Posebni nameni:

23.) **Sv. Peter Damijan, škof in cerkv. učenik.** Efičnost med kat. učenjaki. Važna slovstvena dela. Napredek katoličanstva

24.) **Sv. Matija apostol.** Spreobrnjenje židov in razkolnikov. Duhovska semenišča. Odstranitev hudega sovraštva.

25.) **Sv. Valburga, opatinja.** Redovne prednice. Sprava za pušne pregrehe. Goreča udeležba pri 40urni molitvi.

26.) **Sv. Aleksander, škof.** Kopti in Armenci. Obvarovanje nedolžne mladine pred zapeljevanjem. Dijaki.

27.) **Sv. Leander, škof.** Varčnost in skromnost. Važne trgovske zadeve. Hudo skušani.

28.) **Peplnična sredo. Sv. Roman.** Resnični duh pokore. Vestno izpolnjevanje postne zapovedi. Vse doposlane pa še ne uslišane zadeve. Udje molitvenega apostolstva in bratovščine Srca Jezusovega, ki so umrli v februarju in ki bodo meseca marca umrli. N.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Srca.

V molitev priporočeni.

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, varuhov naših angeljev in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Mati priporoča svojega bolnega otroka v molitev: k Božji previdnosti, Mariji Pomagaj, k svetemu Antonu, k svetemu Jožefu in k svetemu Stanislavu, če bi bila Božja volja, da bi se ozdravil ali pa naj kmalu umre. *Jerica Novinec*. — Podpisana se priporočuje v molitev: k Božji previdnosti, k sveti Družini in k svetemu Antonu. Pregarja jo namreč nekdo iz stanovanja. Če bi bila Božja volja, naj bi ostala v tem stanovanju, ali pa če ni — da dobi drugo pripravno. *J.* — Osebo, že dolgo časa bolno, ki jej zdravila nič ne pomagajo, prav živo priporočamo v gorečo molitev. Posebno bodi priporočena vsem udom bratovščine N. Lj. Gospe, da bi jej Bog na priprošnjo Matere Božje, sv. Jožefa in sv. Antona podelil še ljubo zdravje, ako je njegova sv. volja. Ushšana hvaležno naznani zahvalo. *N. T.*

Ponižna prošnja.

Oseba prav goreče hrepeni po romanju v Rim, pa nima pripomočkov. O ko bi se znašla kaka bogoljubna duša, ki jo je Bog obdaril s posvetnim blagom, da bi jo z vsim podpirala, molila bi omenjena oseba za svojega dobrotnika na grobeh sv. apostolov. Vse svoje žive dni do zadnjega izdih bi molila vsak dan. Ako se dobrotnik dobi, naj »Danici« naznani.

B. H.

M o l i t e v,

(ktero naj bi molili udje molitvenega apostoljstva.)

Gospod Jezus Krist! V edinosti s tistim Božjim namenom, s katerim si Ti, sam Bog, Gospoda povelečal nekaj na zemlji s Svojim presv. Srcem in Ga še sedaj neprenehoma v najsvetejšem Zakramentu po vsem svetu do konca časov poveličuješ, in da posnemam presveto Srce preblažene, vselej brezmadežne Device Marije, darujem Ti danes in vsak hip današnjega dneva vse svoje namene in misli, vsa svoja čutila in želje, vsa svoja dela in besede. (100 dnij odpustka enkrat na dan. Leon XIII. 1885).

Zlasti Ti je darujem za duhovne vaje, kakor tudi za vse v tem mesecu in posebno za današnji dan udom molitvenega apostoljstva priporočene zadeve.

O sladko Srce mojega Jezusa, stori da Te vedno bolj ljubim! Amen. (Vsakikrat 300 dnij odpustka; enkrat v mesecu, če se moli vsak dan, popolni odpustek. Pij IX. 26. listop. 1876.)

Sladko srce Marijino bodi moje rešenje! (300 dnij odpustka vsakikrat. Pij IX. 1852.)

O sveti Jožef, predpoda in varuh častilcev presv. Srca Jezusovega, prosi za nas! (100 dnij odpustka enkrat na dan. Leon XIII. 1892.)

Sveti nadangelj Mihael, sv. Ciril in Metod, sv. Bonifacij, bl. Peter Kanizij, prosite za nas! *N.*

Raznoterosti.

Kardinal Luigi Trombetta je 18. januarja umrl v Rimu. Pokojnik se je rodil 3. svečana 1820 v Civita Lavinia. Kardinalom je bil imenovan 13. rožnika 1899, preje pa je bil tajnik kongregaciji Episcoporum et Regularium.

Pastirski list koptiškega patrijarha. Meseca decembra lanskega leta je bil izročen v koptični patrijarhalni cerkvi v Kairi koptičnemu patrijarhu Cirilu III. Makairu plašč, s katerim so ga odlikovali sv. Oče. Ob tej priliki je izdal patrijarh v arabskem jeziku pastirski list, v katerem na vso moč naglašja, kako je potrebno edinstvo z Rimom. S temi le besedami govori: „Srečni smo, s hvaležnostjo in ljubeznijo kličemo pred vsim svetom: O sveta rimska, rimska cerkev, mati in učiteljica vseh cerkev; mati, ki si bila vedno osobito naklonjena aleksandrijski cerkvi — naj se mi posuši desnica, ako te kedaj pozabim, naj mi otrpne jezik, ako mi ne bodeš vedno prva moja radost, prva moja ljubezen.“

— k —

Sad moderne šole. V mestecu Neschers na Francoskem se je bila v glavni cerkvi ravno pričela polnočna maša o Božiču. Tu stopijo v cerkev trije moralni propalci, s klobuki na glavi, s svalčicami v ustih in s steklenicami vina v rokah. Namenili so se naravnost pred veliki altar, kjer je maševal tamošnji župnik. Na altarjevih stopnjicah so posedli in jedli in pili. Župnik se obrne mej sv. opravilom in jih opomni, naj ustanejo. „Mi smo tu prav tako doma kot vi!“ so se odrezali. „Ako ne vstanete takoj, hočem vas naznaniti sodnji!“ „Živijo naš državni pravnik!“ so zavpili na to in dvigali steklenice. Župnik je moral potrpeti, da so se zlobneži najedli in napili in se naposléd pobrali iz svetišča. Ta dogodek pa ni bil le slučajen in izvirajoč iz pijanosti, ampak premišljen, kakor se obče zatrjuje. Sumijo namreč, da so zlobneži v zvezi s tamošnjim državnim pravnikom — Hvala Bogu, pri nas v Avstriji in v Slovincih še ni prišlo tako daleč. — Ni čuda, da tako propada Francoska in iščejo danes tam takih sodnikov, da bi ne bili ob enem ovaduhi, in pa takih generalov, ki bi ne bili povrh še ponarejevalci.

P. P.

Državni kancelar v ktru. Ko se je znani Tomo Mor, državni kancelar angleški, ki je moral radi svojega verskega prepričanja in svoje neupogljive značajnosti, l. 1535, žrtvovati svoje življenje — nekaj časa mudil na svojem posestvu Chelsea pri Londonu, obiskal ga je nekega dne njegov prijatelj, vojvoda Norfolški. Kako se začudi, ko ga najde v ktru endotne cerkve, kjer poje, oblečen v talar in roket, s kleriki opravljajoč duhovne molitve (oficij). Vojvoda, polen posvetnega duha, komaj čaka, da neha božja služba, in začne takoj nato očitati kancelarju: „Tako! državni kancelar! Vi ste postali cerkveni pevec in eekovnik? Vi delate s tem sramoto kralju in svoji službi.“ — „Kaj še!“ odvrne smehljajoč se Tomo Mor. „Kako neki delam sramoto našemu kralju, ako služim Gospodu našega kralja?“

M. K.

Dobrotni darovi.

Za ponesrečene Salezijance v Ameriki gospica Marija Pfefferer 5 gld. in neimenovanka 1 gld.